

Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»
Кафедра практичної психології

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ І
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ТА ФАХІВЦІВ
(КОНСУЛЬТАНТІВ) ІРЦ.**

**«Фахове впровадження та організація
інклюзивної освіти (складні порушення)»**

Освітня програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри практичної психології

(протокол № 10 від 26.11.2024 р.)

Завідувач кафедри

Ігор КОРНІЄНКО

Освітня програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною
радою

(протокол № 6 від 19.12.2024 р.)

Голова науково-методичної ради

Павло ХОБЗЕЙ

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: Освітня програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної та загальної середньої освіти, фахівців (консультантів) ІРЦ.

«Фахове впровадження та організація інклюзивної освіти (складні порушення)»

Розробники завідувач кафедри практичної психології, кандидат психологічних наук Корнієнко І.О., методист ЦПО Кузь Г.Б.

Мета: реалізація програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної та загальної середньої освіти, сприяння їхньому професійному зростанню, відповідно до державної політики у галузі освіти та забезпечення якості освіти для осіб з ООП.

Напрямок:

формування інклюзивного, розвиваючого та мотивуючого до навчання освітнього простору для дітей з особливими освітніми потребами

Обсяг: 15 годин.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна, дистанційна.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

Загальні компетентності:

- здатність діяти на основі соціальної відповідальності та громадянської свідомості, захищати права і свободу осіб з особливими освітніми потребами відповідно до основних правозахисних документів; (В1.1; В1.2)
- уміння працювати в команді психолого-педагогічного супроводу дитини; (Б3.3)
- здатність до прийняття ефективних рішень у взаємодії дітей та педагогів та усвідомлювати взаємозалежність учасників освітнього процесу; (Б2.2; Б2.3)
- здатність до творчого пошуку й реалізації нових ідей. (ЗК.05)

● **Професійні компетентності:**

- знання основних законодавчих документів, їхньої ролі у впровадженні інклюзивної освіти; (А3.1)
- обізнаність з особливостями створення індивідуальної програми розвитку; забезпечення рекомендацій щодо здійснення необхідних адаптацій та модифікацій в освітньому процесі; (А2.6;Б.13;В1.3)

- компетентність у сфері дидактики та методики навчання дітей зі складними порушеннями. (ДЗ.1)

Очікувані результати:

- - використовує знання щодо організації та впровадження інклюзивного середовища в освітньому закладі;
- - знає основні корекційні прийоми в роботі з дітьми зі складними порушеннями;
- - володіє методами роботи з дітьми зі складними порушеннями.

Місце надання освітньої послуги: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти».

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації:
сертифікат

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Інтеграційно-мотиваційне заняття

Тема 1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля.

Тема 2. Формування очікувань учасників. Ознайомлення з контрольним завданням.

Час за робочою навчальною програмою: П-1

Модуль 1. Умови організації навчання дитини з ООП.

Тема 1.1. Кроки практичного впровадження інклюзії.

1. Комплексна психолого-педагогічна оцінка дитини, її складові.
2. Рівні підтримки.
3. Важливість командного підходу у роботі з дитиною з ООП. Співпраця асистента і вчителів.

Час за робочою навчальною програмою: Л-2

Тема 1.2. Індивідуальна програма розвитку — основа індивідуальної освітньої траєкторії дитини з особливими освітніми потребами.

1. Вимоги до складання індивідуальної програми розвитку (ІПР).
2. Адаптація та модифікація навчальних матеріалів до особливих потреб дитини зі складними порушеннями.
3. Роль батьків у створенні ІПР.

Час за робочою навчальною програмою: П-2

Модуль 2. Особливості навчання та виховання дітей зі складними порушеннями.

Тема 2.1. Основні групи дітей з поєднаними порушеннями.

1. Особливості дітей з двома вираженими психофізичними порушеннями
2. Діти з істотним (наскрізним) і супутнім іншим порушенням (ускладнений дефект).
3. Діти з множинними порушеннями

Час за робочою навчальною програмою: Л-2

Тема 2.2. Основи корекційної роботи.

1. Формування та корекція сенсорних еталонів.
2. Загальні питання корекції фізичного розвитку.
3. Морально-естетичне виховання дітей зі складними порушеннями.
Соціальна інтеграція
4. Формування навчальних навичок, предметно-практична діяльність, розвиток словесно-логічного мислення.

Час за робочою навчальною програмою: Л-2

Тема 2.3. Навчання дітей зі складними порушеннями в спеціальних закладах.

1. Організація освітнього процесу в спеціальних закладах.
2. Навчальні плани та програми закладів спеціальної освіти для дітей зі складними порушеннями.

Час за робочою навчальною програмою: Л-2

Тема 2.4. Методика навчання дітей зі складними порушеннями.

1. Пріоритетність цілей при плануванні роботи з дітьми зі складними порушеннями

1. Особливості організації освітнього процесу в початковій школі
2. Особливості організації освітнього процесу в школі II ступеня.

Час за робочою навчальною програмою: П-2

Вихідне діагностування

1. Виконання самостійної роботи.
2. Підведення підсумків. Рефлексія.

Час за робочою навчальною програмою: П-2.

Контроль за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, індивідуальне та фронтальне опитування, на лекціях – експрес-контроль, постановка конкретних питань з теми. На останньому занятті передбачається виконання самостійної роботи;

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методiku роботи зі слухачами курсів.

III. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

<i>Назви тем</i>	<i>Кількість годин</i>			
	<i>Усього</i>	<i>Лекції</i>	<i>Прак-тичні</i>	<i>Тренінги</i>
Інтеграційно-мотиваційне заняття.	1		1	
Модуль 1. Умови організації навчання дитини з ООП.	4	2	2	
Тема 1.1. Кроки практичного впровадження інклюзії.	2	2		
Тема 1.2. Індивідуальна програма розвитку — основа індивідуальної освітньої траєкторії дитини з ООП.	2		2	
Модуль 2. Особливості навчання та виховання дітей зі складними порушеннями.	8	6	2	
Тема 2.1. Основні групи дітей з поєднаними порушеннями.	2	2		
Тема 2.2. Основи корекційної роботи.	2	2		
Тема 2.3. Навчання дітей зі складними порушеннями в спеціальних закладах.	2	2		
Тема 2.4. Методика навчання дітей зі складними порушеннями.	2		2	
Вихідне діагностування. Самостійна робота.	2		2	
Всього годин:	15	8	7	

ВИКОРИСТАНА ТА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Ашиток Н. Інклюзивна освіта: системний підхід // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. 2015. № 229. С. 11 – 16.
2. Дегтяренко Т.М. Вавіна Л. С. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2013. 301 с.
3. Інвалідність та суспільство: Навчально-методичний посібник / за заг. Редакцією Л. Ю. Байди. Київ: 2012. 216 с.
4. Індекс інклюзії: загальноосвітній навчальний заклад: Навчально-методичний посібник/кол. упорядників: О.Патрикєєва, Н.Софій, І.Луценко, І. Василяшко. Київ:ТОВ Видавничий дім «Плеяди»,2011.96 с.
5. Інклюзивна освіта. Підтримка розмаїття у класі: Практ. посіб. / Тім Лорман, Джоан Деппелер, Девід Харві; пер. з англ. Київ: СПД-ФО Парашин І. С. 2010. 296 с.
6. Картава Ю.А. Діти з особливими потребами у загальноосвітньому закладі: метод. рек. Суми:вид-во СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2013. 64с.
7. Картава Ю.А., Косарева Н.О. Дитина із порушеннями зору в умовах інклюзивної освіти : методичний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2009. 66 с.
8. Коллінз Б. Систематичне навчання учнів з помірними і важкими порушеннями, 2019. 232 с.
9. Колупаєва А. А. Діти з особливими потребами в освітньому просторі: початкова ланка. Путівник для педагогів: Навчально-методичний посібник / за заг. редакцією А. Колупаєвої. Київ: «АТОПОЛ», 2010. 96с.
10. Колупаєва А. А. Професійне співробітництво в інклюзивному навчальному закладі: навч. курс та навчально-методичний посібник / кол. упорядників: А. Колупаєва, Е. Данілавічюте, С. Литовченко. Київ: Видавнича група «А.С.К.», 2012. 197 с.
11. Литовченко С.В., Жук В.В., Таранченко О.М. Дитина з порушенням слуху. Харків : Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 56 с.

12. Миронова С. П. Основи корекційної педагогіки: Навчально-методичний посібник/за заг. ред. С. Миронової. Кам'янець-Подільський: 2010. 263 с.
13. Права людини: знати, щоб захищати. Що треба знати про захист прав дітей з інвалідністю: методичний посібник / Під заг ред. Софій Н. З., - К.: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. – 52 с.
14. Романчук О. Неповносправна дитина в сім'ї та в суспільстві. Львів, 2008. 334 с.
15. Софій Н. З. Залучення батьків до процесу оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання // Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови: науково-методична збірка / за заг. ред. В.Засенка, А. Колупаєвої. Київ. 2013. № 4. С. 312-320.
16. Софій Н. З. Спільність зусиль: фахівці в інклюзивному класі: Навчально-методичний посібник. Київ: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2016. 108 с.
17. Ткач Х.Я. Обстеження мовленнєвого розвитку дітей з аутизмом і тяжкими порушеннями мовлення на основі поведінкового підходу: практичний посібник. Тернопіль: Мандрівець, 2021. 136 с.
18. Хворова Г., Котлова Л. Сучасні технології психолого-педагогічного супроводу дітей з порушеннями розвитку: навчально-методичний посібник. Житомир: вид-во ЖДУ імені І.Франка, 2023 р. 85 с.
19. Чайка М. С., Усатенко Г. В., Кривоногова О. В. Теорія та практика використання альтернативної комунікації для осіб з особливими освітніми потребами : навчально-методичний посібник. Київ : ФОП Усатенко Г. В., 2021. 80 с.
20. Шевцов А.Г. Кваліфікаційна характеристика окупаціонального терапевта (ерготерапевта) в системі корекційно-реабілітаційної роботи. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): збірник наукових праць: вип. 7, у 2 т. / Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / За ред. В.М.Синьова, О.В.Гаврилова. Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016. Т.2. С. 409-424.*
21. Шрам Р. Дитячий аутизм і АВА. К.: Центр навчальної літератури, 2021. 140 с.

Нормативно-правова база:

1. Закон України «Про освіту». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
3. Конвенція ООН про права дитини. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
4. Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text

5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10 2010 № 912 «Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання». Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/MUS13929>
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 № 957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D0%BF#Text>
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.07.2021 № 765 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/765-2021-%D0%BF#Text>